

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

**КЛАСИКА, ЩО ВИПЕРЕДЖАЄ ЧАС:
до 215-річчя
Каразінського університету**

Харків – 2020

УДК 378.4(477.54-25)(082)
К 47

Редколегія: В. С. Бакіров (головний редактор), М. О. Азаренков, Л. О. Іваненко, В. О. Катрич, О. О. Навроцький, А. В. Пантелеймонов, В. С. Пахаренко, С. І. Посохов (керівник авторського колективу), А. М. Удод, О. В. Хижняк.

Автори: В. С. Бакіров, О. І. Вовк, В. Ю. Іващенко, С. М. Куделко, П. В. Єремєєв, С. С. Кушнар'ов, Р. Г. Любавський, О. І. Красько, Г. А. Бондаренко, С. Д. Литовченко, С. В. Нижнікова, Ю. А. Кісельова, О. Г. Павлова, Є. С. Рачков.

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 13 від 23 грудня 2019 року)*

К 47 **Класика**, що випереджає час: до 215-річчя Каразінського університету / ред-кол. : В. С. Бакіров (гол. ред.) та ін. ; кол. авт. — Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. — 212 с.

ISBN 978-966-285-612-5

Книга містить нариси, які дозволяють досягнути звершення Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна — одного з найстаріших університетів на сході Європи. У першій частині акцентується увага на сторінках історії, зокрема тих усталених традицій, які гідно продовжує сучасний університет; у другій — ідеться про добу незалежної України і передовсім про новації, які дозволяють Каразінському університету іти в ногу з часом.

Видання присвячене 215-й річниці з дня заснування університету і призначене для науковців, викладачів, студентів, випускників університету і всіх тих, хто цікавиться історією освіти, науки і культури.

УДК 378.4(477.54-25)(082)

ISBN 978-966-285-612-5

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2020
© Бакіров В. С., Вовк О. І.,
Іващенко В. Ю. та ін., 2020
© Дончик І. М., макет обкладинки, 2020

ЗМІСТ

Розділ I Сила традиції

Харківський університет: віхи історії (В. С. Бакіров).....	6
Фундатори університету: персональні історії (О. І. Вовк).....	21
Біля витоків наук (В. Ю. Іващенко).....	30
Вихованці Харківського університету (С. М. Куделко).....	48
Каразінський університет: перші та вперше (В. Ю. Іващенко).....	60
Харків як університетське місто (П. В. Єремєєв).....	72

Розділ II Університетські новації

Університетський всесвіт (С. С. Кушнар'юв).....	86
Шлях до «ТОП-500» (Р. Г. Любавський).....	102
На рівні світової науки (О. І. Красько).....	108
Міжнародні зв'язки Харківського університету (Г. А. Бондаренко).....	126

Студенти-каразінці – переможці олімпіад, конкурсів, змагань (С. Д. Литовченко).....	140
Харківський університет як осередок демократії (С. В. Нижнікова).....	150
Університетський простір (Ю. А. Кісельова).....	164
Харківський університет – центр сучасної української культури (О. Г. Павлова).....	182
Корпоративна символіка та університетські традиції (Є. С. Рачков).....	196
Післямова.....	205
Література, документи та матеріали.....	207